

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streindatate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15.

Inseratele se primesc la administrație. Prețul după tarif și învoială Manuscrisele nu se înpolază. TELEFON Nr. 226.

„Mângâiați poporul!“...

I.

Așa întitulează părintele protopop Dr. Ioan Lupăș cele 36 cuvântări bisericești ce le publică împreună cu câțiva preoți din protopopiatul Săliștei, în „Biblioteca Șaguna“ nr. 16-36.

Aceste predici sunt „pârğa ostenelelor noastre depe amvon din cursul anului trecut“ — se spune în prefață.

Pârğa frumoasă, vrednică de recunoștința tuturor, — adăogăm noi. Și, dacă vorbim la acest loc despre acest volum, o facem, fiindcă simțim, că el, în zilele noastre, iașă din cadrul cărților care aparțin subsolului dela gazetă. Scos din nevoile zilelor de grea restriște, prin care trecem, împlinește un gol, o ardentă trebuință sufletescă pentru mângâerea celor năpăstuiți de soartă în cursul acestui războiu fără păreche în istoria lumii, înviorată de groaza multor răboaie sângeroase.

Și această trebuință sufletească, primează azi pe toate celelalte. Căci, ce folos de toate bunătățile lumesti, dacă sufletul își pierde razimul nădejzii, cărja credinții, încrederea în sine însuși și în ajutorul Stăpânului a toatei...

De aceea, cu cât se înmulțiau zilele de suferințe, cu atât mai înțetit simțiam nevoia acestei hrane înviorătoare sufletesti... O așteptam de mult.

Părintele protopop Dr. Ioan Lupăș, ca adevărat părinte sufletec, a înțeles trebuința „de a întări credința, a înălța cugetul, a mângâia virtutea, a svânta lacrimile și a tămădui zdrobirile sufletești ale poporului drept-credincios“ (p. III) — și a simțit că își este dator cu această carte nu numai conștiinței sale, ci și bisericii, al cărei devotat slujitor este, și neamului său, bântuit de atâtea încercări grele.

Vorbim la acest loc despre acest volum, fiindcă nu ne sfim s'o spunem din capul locului că, azi, când întreaga știință omenescă s'a pus aproape numai în serviciul distrugerii reciproce a oamenilor, prețuim mai mult opera creștinească de „mângâere și întemare sufletească“ a părintelui Lupăș și a tovarășilor săi, decât operele de știință care s'ar scrie azi.

Vai de poporul ai cărui păstori sufletești, în vâltoarea urei și prăpădeniei de azi, nu vor fi la postul lor, nu și vor cunoaște chemarea plină de răspundere înaintea lui Dumnezeu și a urmașilor, și nu și vor face datoria întreagă!

În zilele acestea, când sufletul omenimii e sgduuit, ca niciodată, de întrebări chinuitoare, când temelii, vechi se clatină și stau să se surpe, ca să se înnalțe altele nouă, e de datoria tuturor celor cu durere de inimă pentru soarta neamului, dar mai ales a preoților, ca să se apropie și mai mult de sufletul credincioșilor lor, să-i țină strâns adunați și cu credință caldă în jurul altarului strămoșesc, făcându-se cărja celor istoviți de greutatea poverilor, mângâitorii celor nenorociți, ajutorul celor lipsiți, părintii celor orfani, îndrumătorii și luminătorii tuturor.

Azi, când nenorocirile se descarcă tot mai grele și mai numeroase, când fiecare casă își are mortul său nevinovat, cu zile, și lacrimile care lasă urme adânci în suflet, când blăstemele celor cu credință puțină își șueră tot mai des pela urechi, când atât de ușor se poate clătina credința în *bunătatea și dreptatea* Părintelui cereesc, — azi, zicem, indolența celor chemați să mângâie și să întărească sufletele încovoiate de dureri, nu numai cu cădelnița, ci și cu vorba caldă, convingătoare, desprinsă din adâncurile clare ale credinței nelaturbate de aparențe înșelătoare, cu vorba a cărei putere:

Lumi aievea-ți face din părieri,
Și chip etern din umbra care pierce,
Și iarăși azi din ziua cea de ieri.

azi, indolența e un păcat de moarte. Nepăsarea celor chemați să întărească temelii credinței, în sufletul celor ce ar începe să se îndoiască în puterea ei, să le fortifice cu toate mijloacele ce li le dau darul duhovnicesc, dragostea deaproapelui și luminile minții lor îndelegate și a relor care ar urma din această clătinare a credinții, — nepăsarea acestora, nu se mai poate ierta.

Căci: „Unde nu este cărmuire, poporul cade, iar mântuirea vine dela mulțimea celor cu bun sfat.“ (Solomon: Pilde XI, 14.)

Și, care e cutezătorul care ar îndrăzni să sfideze glasul conștiinței sale și al neamului, când i-ar zice:

Sub păstoria ta „a căzut“ poporul din comuna X!..

Solia de mântuire ce ne-o trimite cei cu bun sfat, ne umple sufletul de bucurie și de încredere. De bucurie, fiindcă vedem ivindu-se în ogrorul înțelenit al avonului nostru puteri tinere, harnice, înțelegătoare a nevoilor și durerilor de care ne prăpădim, înzestrați cu plugi mai moderne, care taie brazde mai adânci.

Și încredere, fiindcă în sufletul nostru se înfiripă credința că exemplul acestor păstori sufletești va găsi imitatori și în alte părți, va da de gândit și altora, va oțeli și mai mult voinea celor activi, va mișca dragostea altruistă în cei egoști, va împintea pe cei inerti.

Din parlamentul german.

„Reichstag“ ul german a primit și în a treia cetire proiectul privitor la *creditul de 12 miliarde*.

Situația critică a Greciei.

Ziarul milanaz „Secolo“ comunică din Salonle cu data de 7 Iunie:

Ententa a dispus blocarea coastelor Greciei.

Agentura telegrafică din Petersburg comunică:

Guvernul elin proiectează decretarea stării de asediu în întreaga Grecia precum și arestarea lui Venizelos și a aderenților săi politici.

Situația în Sârbia.

Un comunicat al biroului Wolff primit din Sofia se ocupă cu situația din Sârbia, care se ameliorează celnterupt. Aprovizionarea cu mijloace de trai întâmpină ce-i drept, încă mari greutăți, dar aceste vor dispore îndată după noua recoltă.

25 milioane pentru reconstruirea Belgiei.

Din Rotterdam se anunță că multimilionarul american James Hill a lăsat moștenire Regelui Belgiei 25 milioane franci în scopul reconstruirii Belgiei.

Skagerrak.

Imperialismul englez suferă o grea lovitură. Armada engleză, care la Trafalgar dovedise că este stăpâna mării și despre care scriitorii politici ai tuturor statelor vorbeau cu paroxisim, flota engleză, care teroriza aproape patru secole lumea și despre care se spunea că este „invincibilă“ — într'o singură luptă a suferit mai mari pierderi, decât în toate răboaiele purtate până astăzi de Anglia. Nu pierderea materială este firește cu adevărat tragică pentru imperiul britanic, ci pierderea morală, aproape ireparabilă. Până astăzi aveam convingerea fermă că deși bătută pe fronturi, Anglia prin uriașai forță navală o să rămâie în consecință victorioasă. La începutul anului 1914 Anglia a început să acapareze colonii germane, ca astfel să se asigure pentru tratativele de pace viitoare. Toate aceste cuceriri au fost secundate de activitatea superioară a flotei engleze.

Dar chiar pentru superioritatea ei, guvernul englez a fost adeseori amar ironizat pentru insuccesele armatei engleze pe front. Îndecăbi lordul Churchill pretindea în numele opoziției ca flota engleză să ia parte activă în lupta în contra Germaniei și dacă politica realizată a lui Balfour n-ar fi paralizat acțiunea lui Churchill, poate astăzi a-lături de forța militară a Angliei și flota engleză ar fi definitiv bătută. Lordul Balfour cu intuiția norocoasă a omului de stat a simțit că flota germană nu este atât de înflăcătată ca număr, încât o invaziune engleză către țărmurile Germaniei să nu provoace apăsarea asidua a acesteia.

Germania în decursul războiului a răsturnat principii stabilite: a dovedit că fortărețele nu pot rezista canonadelor mortierelor 42, a introdus sistemul japonez: lupta de tranșee; în privita colosului naval, Dreadnoughtul fantastic; lupta submarinelor viclene a pricinuit enorme pierderi economice de stat a Angliei.

Astăzi să detronează prin succesul dela Skagerrak al Germaniei: imperialismul englez. Prin protestul Statelor-Unitate lupta submarinelor germane a fost înlocuită prin un nou sistem de războiu naval: flota germană nu s'a ascunde în Brest și Hamburg, cum era ironic acuzată de lordul Haldane, ci caută și provoacă lupta cu flota engleză. Prima ciocnire a flotei germane cu flota engleză a întrecut pierderile grandioase lupte dela Ciusima din războiul ruso-japonez. Atunci Rușii pierduseră 35 de nave de războiu, 5000 de marinari și 6000 de prizonieri.

În lupta de la Skagerrak după comunicatul amiralității engleze s'a constatat că flota engleză a pierdut 10 nave de războiu, cu 100-980 de tone, 201 tunuri, 33 mitralieze, 35 lansatoare de torpili, Izvorul german susține însă că pierderea reală a flotei engleze în-

trece 140.000 de tone și 650 de morți față cu care pierderile germane nu fac nici a cincea parte.

Negreșit, războiul naval o să provoace multe și mari lupte pe mare, căci ambele puteri mari dispun de forțe înepușabile navale și nu sunt sperante, că lupta începută o să se înșeească în curând — dar prima învingere pe mare este a Germaniei, o nouă dovadă a superiorității tehnice a imperiului german.

Și oricât de paradoxal ne pare afirmția totuși sustinem, că fiecare luptă grozavă pe mare și uscat ducă mai aproape omenimea de pacifismul definitiv, căci iată, într'o luptă ca aceasta dela Skagerrak națiunile se pot convinge că un Dreadnought este flotă sau jertfa a câtorva sute de milioane nu poate rezista atacului unui submarin înțin de tot, deci un capital uriaș este amenințat în continuu de-o mică cifră, înflăcătat ca valoare și ca număr.

Și poate după războiu, omenimea să va cugeta iar la revoluțiunile nedreptăți comise de unii conducători ai popoarelor, care în loc să se îngrijesă de ameliorarea suferințelor obștei, înfundă avutul omenesc în gura molo-chului militar, redus la proporții ad-vărate de știința suverană.

Germanii pot fi mândri că au dovedit lumii de nou, că nu există nimic, ce nu poate fi schimbat, căci toate s'a schimbă: și state, și popoare, și principii și credințe.

Operațiunile militare germane.

Buletinul oficial pe ziua de 7 Iunie

Câmpul de operațiuni dela vest.

Pentru completarea succesorilor noastre din 2 Iunie pe înălțimile la sud-est de Jperm, trupe din Silezia superioară și din Württemberg au atacat eri pozițiile engleze dela Hooge. Restul, menținut încă până acum de dușman, al satului, precum și tranșeele cari se află în legătură cu el, la vest și la sud, l-am ocupat. Întreaga regiune de înălțimi la sud est și la est dela Jperm, pe o estenziune de peste 3 kilome. se află astfel în poziția noastră. Pierderile sângeroase ale Englezilor sunt grele. Nici de astădată nu am putut face mulți prizonieri.

Pe țărmul vestic al râului Maas forțe puternice franceze au trecut eri seară, după o puternică pregătire de artilerie, la atacuri de trei ori repetate, contra liniilor noastre de pe înălțimea Caurette. Dușmanul a fost respins și poziția a rămas întreagă în mâna noastră.

Pe țărmul ostic luptele crân-

Coșbuc la Academie

Așa dar știrea e într'adevăr confirmată: postul G. Coșbuc, în jurul căruia se făcuse tăcere — pentru că zgomotul celebrității să împuleze atâtea talente efemere, — a devenit membru al Academiei Române.

E într'adevăr un moment! Un moment de satisfacție și de reculegere pentru mulți admiratori al clasicii lui post, care de ani de zile stă retras de ceta ce se numește „mişcare“ literară, fără a participa măcar când și când la marele banchet al literaților din țânăra generație cari își sărbătoresc celebritatea de atâtea ori de câte ori subscriu vre-un stih sau vre-o compozițiune...

Se va vorbi de autorul „Baladelor și Idilor“ și al „Fetrelor de tort“ măcar acum cu prilejul ategerii sale ca membru al Academiei Române și se va parfuma poezia nouă cu acele clasice inspirații ale „poetului fără-nime“ cari înviorază sufletele ca roua dimiaței de Mai.

Vom receti din nou acele minunate „Balade și Idile“ cari au surprins literatura noastră la spăriților și vom constata ca mulțumire deplină că scaunul ocupat până acum în templul

Nemuririi de prozatorul Neculae Gane va fi cu cinste înlocuit prin persoana blajinului post Gh. Coșbuc.

E aproape un sfert de veac de când a apărut, la 1893, primul volum de versuri al lui Coșbuc, și cine dintre acela cari l'au cetit și l'au savurat a putut ulita nescutul levor de frumuseți și imagini poetice, de idile amoroase sau de balade filosofice? Cine a putut da ult'rei românele, cantecelele, rîtonelele și gazelele cari surăd din toată opera postului astăzi academician?

Va fi o adevărată sărbătoare a poeziei românești momentul solemn al recepției lui Coșbuc în anul Academiei.

Poate că poetul va rosti cu acel prilej o cuvântare artistică consacrată poeziei populare! Dacă ar fi ca noul academician să știe o dizertație în formă simplă dar nesus de frumoasă și instructivă, — artistic instructivă, — în care autorul acestor rânduri l'asculțat pe post într'o splendidă seară de vară, într'un grup restrâns de prieteni și admiratori, vorbind de versul și filosofia poeziei populare, Coșbuc încă va fi intrat în timpul Nemuririi cu o pagină de adevărat maestru.

M. A.

Din carnetul unui glotaș.

Zilele trecute s'a stabilit la noi în capul satului o stațiune de telegrafie fără sârmă. Îndată ce am auzit această veste îmbucurătoare ne-am înțeles să mergem să o vedem. După ce am făcut înștiințările eficioase și am obținut concesiunea de lipsă, am condus ceata voluntarilor în ordine militară la stațiunea de radio.

Apropiindu-ne de capul satului auzim deodată un pufăt ca de automobil.

— Să facem loc, să nu ne sfile automobilul în mijlocul drumului.

— Nu fi prost amice, că nu vine nici un automobil. Pufătul ce se aude este zgomotul produs de motorul dela radio.

Ajunghând la stațiunea de radio, ne întâmpină un sublocotenent cam voluminos, cu o față lată și rotundă, din care am dedus îndată că este vreun och din țara sfântului Wenzel.

— Ne anunțăm.

— Imi pare bine — ne zise sublocotenentul — că aveți interes și față de aparatele noastre și că vreți să vedeți și în praxă ceea ce vi s'a explicat în școala de telegrafști despre invenția genială a lui Marconi, despre telegrafia

fără sârmă. Însă înainte de a arăta și explica diversele aparate să facem o scurtă recapitulare.

Am învățat cu toții că cu ajutorul electricității și a semnelor stabilite de învățatul Morse putem transmite cugețele noastre dela un loc la altul. Alfabetul Morse — după cum știți, — este compus din un anumit număr de puncte și liniiore. Punctele și liniile aceste le comunicăm cu ajutorul electricității cu stațiunile vecine.

Ca să putem telegrafa dela un loc la altul avem lipsă: 1) de o baterie, sau de un curent electric, 2) de un aparat de dst, respective de primit semnele și 3) D-voastră mai aveți lipsă și de o linie, adică de o sârmă întinsă pe niște stâlpi provzăuți cu izolatoare de portelan, care să lege o stațiune de cealaltă.

Noi cei dela radio nu avem lipsă de nici un fel de linie. Noi trimțtem telegramele noastre fără sârmă prin aer până la stațiunile vecine. Cu un cuvânt noi nu suntem legați de nici un fel de sârmă, telegramele noastre pleacă prin aer în toate direcțiile vântului și toate stațiunile de radio către se află în circumferința puterei electrice emnate de noi, vor auzi semnele noastre.

Cu ajutorul unui motor vom a-

tricitatea din aer și toate stațiunile de radio, — fle acelea ale noastre, fle ale dușmanului, — câte se află în cercul până unde ajunge puterea electrică a motorului nostru vor auzi telegramele date de noi. Ca să înțelegem mai bine acest lucru voi educa un exemplu analog. Să vă înch puții că stăm la marginea unui lac și eu arunc o peatră în mijlocul lacului. Ce se întâmplă? Vom vedea, că suprafața lacului să pune în mișcare și dela local unde a căzut peatra în lac, vor porni în formă de cerc niște valuri, cari în centru vor fi mai mari, iar la periferie vor fi mai mici, până se vor pierde cu totul. Dacă voi arunca o peatră mare, vom vedea formându-se valuri mari și cercuri multe, dacă voi arunca numai o peatră mică, se vor forma numai valuri mici și cercuri mici până unde vor ajunge aceste valuri, încă va fi mică.

Acelaș lucru sau fenomen îl producem și noi în aer. Numai că noi nu aruncăm pietri în aer, ci aducem în vibrare aerul cu ajutorul electricității produsă de motorul nostru. Este lucru știut că cu un cal cu putem face atâta drum ca cu doi, și că patru cai vor parcurge — fără intrerupere, — un drum mai lung ca doi. Așa e și la noi. Cu un motor mic voi produce numai valuri puține și teritoriul până

cene începute în 2 Iunie între pădurea *Caillette* și *Damloup* ne-au adus noi succese.

Fortul panterat *Vaux* se află de azi noapte, împreună cu toate părțile lui, în mâinile noastre. De fapt fortul a fost luat cu asalt deja în 2 Iunie de către prima companie a regimentului de infanterie din Paderborn, sub comanda sub-locotenentului Rackow care a fost sprijinită cu efect de către prima companie a batalionului 20 de pionieri sub conducerea sub-locotenentului în rezervă Ruberg. Asaltatorilor le-au urmat alte două părți ale eminenței trupe. Ocuparea fortului nu am anunțat-o până acum, căci în unele locuri sub-pământene ale lui în care nu puteam pătrunde se mai aflau încă resturi din garnizoana franceză. Acum s-au predat și acestea, prin ceea ce, împreună cu prizonierii făcuți cu ocazia încercărilor nesuccesive de eliberare de ieri, am făcut 700 prizonieri nerăniți și am capturat un mare număr de tunuri, mitralieze și aruncătoare de mine.

Luptele întreprinse pentru înălțimile de ambele părți ale fortului și pentru coasta de înaintea la sud-vest de la satul *Damloup*, încă le-am terminat cu succes. Dușmanul făcuse în zilele anterioare eforturi deosebite de a evita căderea fortului și a pozițiilor în legătură cu el, dar toate contra-atacurile lui au dat greș pe lângă cele mai mari pierderi. În aceste lupte afară de Paderbornieni s-au distins și Westfalienii, soldații din Lippe și cei din Prusia-ostică. Majestatea Sa Împăratul a conferit sub-locotenentului Rackow ordinul „Pour le mérite.”

La ost și sud-ost și pe Câmpul de operațiuni din Balcani.

Situația e neschimbată la trupele germane.

Din România.

Rechemarea ministrului grec. — Export.—Lipsă de zahăr.

D. Palchas, ministrul Greciei la București, a fost rechemat de guvernul său.

D. Rangabe, până acum însărcinat de afaceri la Grecia la Haga, va conduce legația greacă în locul d-lui Palchas. D. Rangabe va sosi zilele acestea în Capitală.

Următoarele cantități de cereale au fost exportate prin diferite puncte de frontieră în contul celui de al doilea contract austro-german, dela 1 Aprilie 1916 până la 14 Maiu crt:

Grâu: 35-376 tone; secară: 6.587 tone; porumb: 127-310 tone; orz 39-764 tone; orz de toamnă: 12541 tone; fasole: 4-498 tone; mazăre 697 679 tone; făină: 4-150 tone.

În total 250-926 tone sau 25-000 vagoane a câte 10 tone.

În vederea lipsei de zahăr atât de simțite în țară, guvernul a hotărât ca prin comisiunea de import să aducă în țară zahărul de care populația va avea nevoie până la noua fabricațiune de zahăr românesc care va începe la 15 Septembrie.

unde să vor auzi semnele noastre încă și în miez noaptea, dau francezii de pe turcul Eiffel o telegramă despre vreme și despre situația de pe câmpul de război.

După introducerea acestora scurți să insist mai amănunțit asupra stațiunii noastre: și anume de ce separate dispunem aici, cu ce și cum aducem la vibrație electricitatea din aer?

Ați învățat că sunt două feluri de stațiuni de radio: stațiuni permanente și stațiuni de câmp. Noi avem aici o stațiune de câmp. Ca să putem transporta mai ușor aparatele, aceste sunt montate în patru rădăci cam de 80 cm. lungi și 30 cm. late, care au forma unor cuferage. În cuferajul prim este un motor de benzină, în al doilea un electromotor, în al treilea un aparat de dat semne iar în al patrulea un aparat de luat telegramelor. Afară de acestea mai avem o antenă sau un catart cu sârme multe. Catartul de radio este invenția unui capitán de la regimentul nostru și să folosește cu deosebire la stațiunile permanente. Noi cei cu stațiunile mobile avem de rugă numai antena. Antena constă din

Comunicatul Höfer.

Buletinul oficial pe ziua de 7 Iunie.

În nordul monarhiei.

Atacați de forțe puternice preponderante, forțele noastre cari luptă în *Wolhinia*, lângă *Putilovka superioară*, au fost retrase în regiunea dela *Luck*. Mișcarea s-a făcut fără vre-o conturbare esențială din partea dușmanului. În toate celelalte locuri ale întregului front nord-estic Rușii au fost săngeros respinși, așa la nord-vest dela *Rafalonka* pe *Styr-ul inferior*, la *Berestiany* lângă părțul *Cornin*, la *Sapanow*, pe *Strypa superioară* la *Iszlowiec*, pe *Nistru* și la granița *Basarabiei*. La nord-vest dela *Tarnopol* una din diviziunile noastre a respins în un loc două, iar în alt loc șapte atacuri. Dușmanul a avut pierderi grele și în regiunea dela *Okna* și *Dobrouca*, unde coloanele sale de asalt au fost de multe ori respinse în încăierări crâncene piept la piept.

La granițele italiene.

La sud-vest dela *Asiago* trupele noastre și-au continuat atacul la *Cesuna* și au ocupat *Busi Bollo*.

Câmpul de operațiuni din Balcani.

E liniștit.

Generalul de divizie Höfer, locotenentul șefului de stat major.

După lupta navală din Marea Nordică.

Împăratul Wilhelm în *Wilhelms-hafen*. — Perderile engleze.

Alături a avut loc în portul *Wilhelms-hafen* o deosebită sărbătoare. Împăratul Wilhelm s'a prezentat în mijlocul vitejilor săi marinați, cari au luat parte la lupta din marea nordică, adresându-le cuvinte de laudă și recunoștință și relevând marea importanță a acestei lupte pentru prestigiul și puterea imperiului german.

„Lumea a fost la toate pregătită — a zis între altele Împăratul Wilhelm — numai la aceasta nu, ca flota germană să învingă pe cea engleză. Începutul s'a făcut. În dușman a intrat groaza. Copiii mei, ceata-ce a-ți săvârșit voi, a-ți făcut pentru patrie, ca pe viitor fiecare mare să stea deschisă pe vecie pentru afirmarea muncii și a faptelor voastre. Strigați deci cu mine: Hurra, scumpa, iubita și augusta noastră patrie.”

După aprecierile engleze perderile în vleiți în lupta din marea nordică se cifrează la 5500 marinari englezi, între cari 329 ofițeri și admiralii *Hood* și *Arbutnot*.

„*Lokalanzeiger*” cifrează perderile engleze în vase scufundate la 195-750 tone față de 28-400 tone germane. Chiar și în cazul, când scufundarea vasului „*Princess Royal*” nu s'ar confirma, mai rămâne pe partea engleză o pierdere de 168,950 tone. La aceste pierderi se mai adaugă și scufundarea vasului „*Hampshire*” de 11.000 tone.

Ziarul „*Times*” publică o serie de comunicări făcute de marinarii englezi asupra pierderii tirului artileriei germane. Între altele s'ar înregistra engleze „*Warrior*” și „*Indefatigable*” au fost formal îmbrucăți de ghiulele germane.

Din parlamentul german.

Cancelarul *Bethmann Holweg* despre pace și despre politica sa.

Resumăm pentru nru de astăzi părțile din recentul discurs al cancelarului german privitoare la chestia păcii și la unele înșinuări ce i s'au adus în timpul mai nou. Iată ce a zis cancelarul:

Acum șase luni, la 9 Decembrie, am vorbit aci, pentru prima oară, bazându-mă pe situațiunea militară, că eram gata a face pace. Putam s'o fac, cu convingerea că situațiunea va continua a se îmbunătăți în favoarea noastră. Desfășurarea evenimentelor a îndreptățit această convingere. Noui progrese au fost făcute; suntem mai tari pe toate fronturile de cât oricând. Dacă, prevăzând o atare desfășurare favorabilă, am putut declara că eram gata a face pace, nu am a regreta, chiar dacă oferta noastră n'a avut nici un succes la vrăjmașii noștri.

În perioada critică din Iulie 1914 era datoră fiecarei în fața lui Dumnezeu, a patriei și a conștiinței, de a încerca tot ce ar fi putut păstra pacea cu orice preț. Tot astfel, vom, după ce am respins victorios pe înamicii noștri, să nu căutăm nimic din ceea ce ar putea pune repede un capăt sdruncinării suferite de Europa într'un astfel de incendiu.

Mai târziu am spus unui ziarist american, că negocierile de pace și-ar putea ajunge scopul numai dacă ele ar fi conduse de bărbații de Stat al țării beligerante pe temelii adevăratei situațiuni a războiului, așa cum ea rezultă din faptele și tratatele războiului. Aceasta a fost refuzat de tabăra opusă, care nu voia să recunoască semnificarea hărțirilor tratatelor războiului. Ea speră, că ace te hărți se vor ameliora.

Într'acest timp ele au continuat a se modifica în favoarea noastră. Am adăugat: Predarea armatei engleze la *Kut-el-Amara*, înfrângerile și pierderile înense ale Francezilor în fața *Verdunului*, nesăbânda ofensivă ruse din *Martie*, puernica ofensivă a aliaților noștri în privita Italiei, întărirea *Hindler* noastre în fața *Salonului* și, în ultimele zile, am trăit cu înimi pline de bucurie și de recunoștință bătălia navală de lângă *Jutlanda*.

Cu câmpul acesta hărții războiului s'au schimbat. Vrăjmașii noștri tot voiesc să închidă ochii la fața acestui lucru. Ei bine, în aceste condițiuni trebuie să continuăm a lupta până la victoria finală. *O vom face și vom să o facem*. Am făcut ce puteam spre a pune pacea pe cale de realizare. Vrăjmașii noștri au respins cu dispreț și injurii. Prin urmare orice nouă convorbire despre pace, începută de noi, nu ar servi pentru moment la nimic și ar fi vătămătoare.

Din partea bărbaților de stat englezi și a câtorva alții s'au făcut încercări spre a pipăi pulsul poporului nostru și a paraliza forța noastră de luptă prin opozițiuni particulare ori politice. Acești domni se leagă în iluzii. Dacă nu ar voi să se înțeleagă înșiși, ar fi trebuit să bage de seamă cât de tare este bătălia inimii germane. Nici o încercare ventă din afară nu este în stare să sdruncine câtuși de puțin concordia noastră.

De sigur, și noi avem divergențe de opinii, acestea sunt însă desăbătute în mod concret.

După ce face să reiasă că aceste divergențe erau tot o plină de simțiminte patriotice, cancelarul se ridică cu îndignare din ce în ce crescând în po-

triva unor anumite broșuri, cele mai multe anonime, emanând din medii pseudo-naționale, în cari polițiile se dinainte și din timpul războiului este criticată cu mare belșug de mincuni și de calomnii.

Cancelarul respinge una după alta toate afirmațiile mincinoase ale autorilor acestor pamflete cari se pretind așa zis din spirital *bismarkian* și încearcă să otrăvească sufletul poporului semănând neîncredere și desuinire și servindu-se ades de calomniile svărlite în contră-nu de înamicii noștri.

Cu privire la înșinuarea că e' s'ar fi opus odinorează la întărirea armatei, cu toate că intențiunile ostile ale *Triplici* înțelegeri și politica de încercuire a Angliei li erau cunoscut, cancelarul face apel la fostul ministru de război, generalul *Heringen*, și declară în mijlocul unor vii aplauze că a intervenit în modul cel mai energic pentru ca toate creditele și toate întărirea să fie adoptate.

D-l *Bethmann Holweg* respinge în urmă înșinuarea că ar fi lăsat să treacă trei zile prețioase înainte de a ordona mobilizarea, din cauza iluziunii că va putea în cele din urmă să ajungă la un acord cu Anglia.

D-l *Bethmann* zice în această privință: Da, știu aceste încercări de a ajunge la o înțelegere cu Anglia; e' constituită în ochii upora crima mea capitală. Dar, domniștri, care era situațiunea? Franța și Rusia, unite strâns printr'o alianță neînfrântă, având în Franța un partid puternic pentru revanșă, iar în Rusia cercurile influente împingând la răzbi Franța și Rusia puteau fi ținute în șec numai dacă se putea să li se ia speranța în ajutorul Angliei, căci atunci n'ar mai fi riscat nici odată războiul.

Void să lucreze în contra războiului, eram dator să ajung în relațiuni cu Anglia, așa că părțile războiului din Franța și Rusia să fie înăbușite, chiar în fața tendințelor germanotube ale politicii de încercuire engleză pe care o cunoașteam ca oricare altul. Această încercare am făcut-o și nu mi-e rusine, chiar dacă nu a izbândit. Cine este martor al acestei catastrofe care durează de aproape 2 ani cu hecatombele ei omenești și îmi impută mie că e' crima această încercare, să-și dea seama înaintea lui Dumnezeu de acuzările lui.

Moartea lui Kitschener.

Impresia în Anglia. — Misiunea lui Kitschener.

Moartea tragică a ministrului de război *Kitschener* a produs în Anglia consternație generală. Dispariția subită a acestui bărbat de stat și distins militar, care s'a bucurat în cercuri largi engleze de-o deosebită popularitate, e considerată de o adevărată catastrofă națională.

Lordul *Kitschener*, însoțit de câțiva șefnici ai săi, se afla în drum spre Rusia, în mod oficial se comunică, că lordul *Kitschener* a plecat spre Rusia la invitare specială a Țărului cu consentimentul guvernului englez, ca să se sfătuiască cu ministrul ruș asupra mai multor chestiuni de ordin militar și financiar. Vasul de război „*Hampshire*”, pe care se afla *Kitschener*, avea să ajungă în portul ruseesc *Arhangelsk*, de unde *Kitschener* avea să-și continue călătoria cu trenul.

Vasul „*Hampshire*” s'a scufundat Marți în zorile zilei, probabil fiind torpilat de un submarin german, imediat împreună cu întreg echipajul. După știri mai noi *Kitschener* a fost însoțit de generalul *Arthur Ellerlaw*, de secretarii de stat *Sir Frederik Donaldson* din ministerul munițiilor,

Brins din ministerul de externe, de inginerul *Robertson* și *Donaldson*, de secretarul său particular *Rix* și de detectivul *Mac Laughlin*.

Îndată după aflarea știrii despre scufundarea vasului „*Hampshire*” au plecat întru ajutor la fața locului mai multe vase engleze. Un comunicat englez apărut Miercuri noaptea spune, că s'au găsit plutind pe mare câteva cadavre din echipajul vasului. Cercetările continuă.

Ziarul „*Nieuwe Rotterdamse Courant*” comunică din Londra:

Ca urmaș al lui *Kitschener* este considerat *Sir William Robertson*, care a jucat în timpul din urmă un rol important în ministerul de război. Se vorbește însă și de numirea Lordului *Derby*.

În decursul zilei de Marți s'a întrunit la Londra un consiliu de război care s'a ocupat cu chestiunea succesiunii la departamentul războiului.

Comunicatul bulgar.

Buletinul oficial pe ziua de 7 Iunie.

Statul-major comunică următoarele cu datul de 5 Iunie.

Pe frontul din *Macedonia* nu s'a petrecut nici un eveniment mai important. Operațiunile s-au mărginit la ciocniri între patrulele bulgare și dușman și activitate de artilerie la intervale. În 3 Iunie artileria noastră a risipit două companii dușmane la nord dela satul *Popovo* și la ost dela lacul *Doiran*, silindu-le să se retragă în grabă. Alte două companii le-am sililit să-și lase lucrările lor de înșănțuire pe înălțimea 570, la nord-ost dela satul *Gorny-Poroj* și să se refugieze în sat.

În aceeași zi aviatori dușmani au aruncat bombe asupra orașului *Doiran* și asupra satelor *Doganli* și *Nicolie*, fără nici un rezultat înșă.

În 4 Iunie o patrulă bulgară a prins o patrulă franceză sub conducerea unui aspirant de ofițer. De observat mai e, că dușmanul în timpul din urmă își îmbracă patrulele în uniforme grecești sau turcești.

Pentru orfelinatul românesc din Sibiu.

Transp. din nr 97 al „*Gaz.*” 1308278 f.

Colecta d-lui locotenent *Alexandru Chiffa* între soldații noștri de pe câmpul de război 120

La olată: 13202 c. 78 f.

ȘTIRI.

8 Iunie n. 1916.

Pentru orfelinatul Uniunii fem. rom. dn Brașov. Dl *Dr. Iulius Muresianu* c. și r. medic colonel în retragere a binevoit să facă pentru fondul Orfelinatului nostru o donațiune de 300 cor.

Chitând și pe acestea cale suma primită, se exprimă în numele comitetului, cea mai adâncă recunoștință generosului donator.

Maria B. Baiulescu.

Produțiune de copii și șezătoare în favorul Orfelinatului „*Uniunii F. R.*” Știrea despre aranjarea acestei produțiuni, care va avea loc Duminică în 5/18 Iunie după prânz la orele 3 în sala *Redutei*, a produs o deosebită bucurie în toate straturile societății brașovene. Suntem în plăcută poziție de a anunța publicului nostru, că repetițiile cu copii școlai noastre froebeliane și cu un grup din cele mai dragălașe doare brașovene, cari decurg sub conducerea d-nei *Maria G. Popescu*, ne pregătesc tuturor o frumoasă surprindere și momente de deosebită plăcere și distracție sufletească. Programul amănunțit, pe care-l vom publica în curând, este foarte variat și bogat.

Începând de Marți biletele de intrare se află de vânzare la firma *Simai (Bologa)* și la *Zarafia* și țuț tungeria *D. Pop* din strada *Hirschner*. Prețul de intrare în vederea

Voastră. Drugul de fier din dreapta e legat cu o funie groasă de teiul acela urias, iar din stânga e legat de coșul vlei din vecin, iar cele cinci sârme stau întinse — paralel — deasupra grădinei.

Oa contrabalast — precum vedeți acolo printre pomii acela măruțuț, — sunt întinse niște sârme pe postului izolai. Să nu vă atingeți de aceste sârme pentru că sunt încărcate cu electricitate și la atingere vor sări schințite, cari sau vă aprind hainele, sau vă ard la degete.

Am zis că pentru a putea telegraful din un loc la altul avem lipsă de un curent electric. Curentul acesta electric îl producem noi cu ajutorul motoarelor ce se află în lădița Nr. 1 și 2. Motoarele noastre sunt ațel în cortul acesta acoperit cu pânză de gamă. Ca să vedeți mai bine vom ridica un pârte al cortului.

— Va urma. —

cinci sârme lungi, cari sunt întinse paralel între două baze de fier. Fiecare sirmă e izolată la ambele capete cu câte un glob de porțelan, ca electricitatea din aer să nu treacă eventual peste drugul sau bățul de fier și să sjună pe calea cea mai scurtă în pământ. Aceste cinci sârme sunt legate în mijloc cu o sirmă subțire, care duce electricitatea din aer la aparatul de peripliat și duce electricitatea trimisă cu ajutorul aparatului de dat la antenă, pentru a trece de aici prin aer până la stațiunile vecine.

Pentru a putea capacitatea de lucru a antenei să află jos aproape de pământ alte sârme întinse pe niște postuli provăzuți la vârf cu niște izolatoare de porțelan. La aeroplane antena e întinșă sub aripile cele mari, iar ca contrabalast servește o sirmă lungă ce atâră ca o coadă lungă din nacela aeroplanului. La corabii provăzute cu stațiuni de radio antena e întinșă între catarge, iar ca contrabalast servește apa mării. Antena noastră, adică cele cinci sârme de prisă electricitatea din aer e întinșă aici deasupra capului D-

scopului nobil — e doar vorba să contribuim și cu acest prilej pentru Orfelinatul din Brașov...

Familia regală română pe Dunăre. Din București se anunță: MM. LL. Regele și Regina împreună cu întreaga familie regală...

Prelungirea concediilor militare. Primit spre publicare următorul comunicat: Conform ordinațiunii telegrafice Nr. 10.100/1916...

Brașov, în 1 Iunie 1916. Magistratul orașenesc.

Un acord între Germania și Ungaria. Cei din Berlin în "Berliner Tageblatt": Sunt cel mult trei săptămâni până la începerea seceriișului în Ungaria...

Căsătorii. Văduva Stonia Bolog n. Ambruș și Ioan Popa comerciant — căsătorii. Câmpeni la 16/29 Maiu.

Pentru călători. În cas de călătorie fiecare călător are în interesul său când, înainte de plecare, se interesează la poliție sau notarul cercual dacă locul călătoriei sale cade în zona operațiilor de război...

Necrolog. Cu nemărginită durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor prețioasă cunoaștință că scumpa noastră soție, mamă, fiică, soră și cumnată Emilia Elekes născ. Solomon după un morb îndelungat, suportat cu rezoluție creștinească, împărtășită fiind cu sf. taine ale mîrlibunzilor, Duminecă în 4 l. c. la ceasurile 10 seara, a încetat din viață în anul 39 al vieții și 15 al fetei sale căsătorii...

Spring, la 5 Iunie 1916. Marius Elekes, soț Camil, Irina Ovid și Romeo, și văd. Raflia Solomon, mamă Aurelia Popa născ Solomon, Raflia Negruț născ. Solomon surori Boza Elekes Arlton M. Popa Dr. Ioan Elekes Raflia Dr. Elekes născ. Mgr. Emil Negruț cumnați și cumnată.

Adresăm familiilor intristate sincere condolețe.

Duminecă în 28 Maiu a. c. a răpopat în comuna sa natală Fofelden, Petru Popa notar diplomat în etate de 34 ani după un morb îndelungat. Și-a început cariera înainte cu 9 ani ca notar substituit în comuna Porcoști, însă după puțin timp îmbolnăvindu-se grav a fost silit să-și întrerupă activitatea.

De-atunci, deși a întrebuințat cu mari spese toate mijloacele spre a lupta contra morbului nemilos, și bună

nu a mai avut și acum după 9 ani de suferință s'a mutat la cele eterne, unde nu mai este suferință, nici durere.

Il deplâng întristății lui părinți Ioan Popa învățător pensionat și soția sa Maria născută Minuli, numărându-se rudeni și cunoscuți.

Fie! țărina ușoară și odihnească în pace.

Reforme în învățământul secundar din Ungaria. Ministrul de instrucție publică ungar, va prezenta în sesiunea de vară a camerei câteva proiecte de legi cari vor modifica în sens satisfăcător învățământul din gimnaziile ungare...

Desertor. Magistratul orașului ne comunică: Glotșul Nicolae Pernea născut în 1878 și aparținător la Brașov, fiindcă nu s'a prezentat la serviciul de glotș a fost declarat de desertor.

Publicațiune, referitoare la restrângerea întrebuințării piei și a punerii aceleia în circulațiune. Conform ordinațiunii guvernului la Nr. 1576/916 M. E. se restrânge întrebuințarea tuturor solurilor de piele pregătite în formă de talpă de piele mal departe folosirea de piei lucii subînțeleasă fiind și pielea cu elastic. Ordinațiunea Nr. 1577/916 M. E. dispune restrângerea de a întrebuința și de a pune în circulațiune pielea de mașin. Aceste ordinațiuni se pot cere la localul autorității industriale orașenesc. Brassó, în 2 Iunie 1916. Magistratul orașenesc.

Apollo-Bio. Program pentru Joi și Vineri seria 4 a a "Prințesa Dollarilor": Misteriile din Old-aveun; Prin toate iadurile și Cursa cu moartea. Apoi Munții Jura (Vederi admirabile) Șaptea Messter (Actualități) Grijește de fratele tău (Comedie în 2 acte).

Institutul grafic Anca din Gherla, Szamosújvár ne anunță, că a preluat fabrica cea mai veche și perfect asortată cu vestimentați și tot felul de revizite bisericesti (cruci, potire, prapoiri etc). Stimații noștri preoți sunt rugați, ca să îndemne pe credincioșii noștri spre a procura pe seama bisericilor astfel de vestimentați și revizite. Timpușle de față, când credincioșii români să strâng mâni mult ca oricând în jurul sfintei biserici, căutând mângăiere și întărire, sunt cele mai potrivite pentru a face astfel de daruri pe seama bisericii pentru reînnoirea sănătoasă a celor plecați în războiu sau pentru pomenirea de veci a celor căzuți pe câmpul de onoare.

Institutul grafic Anca trimite, la cerere, grabnic, mostre în indicarea praturilor, apeland în scopul indicat la sprijinul onoratei noastre preoțimii.

Dați mici contribuiri anuale pentru Orfelinatul Uniunii femeilor rom. din Ungaria!

Contribuirile sunt a se trimite prezidentei "Uniunii" d-nei Maria B. Baiulescu Brașov.

Aviz. Onorații noștri abonați, cari sunt în întârziere cu plata abonamentului sunt rugați a-și achita sumele ce restează cu posibilă urgență, ca expediția ziarului să li se poată continua nealterat.

Administrația "Gazetei Transilvaniei."

Convocare.

Membrii "Asociațiunii pentru lit. română și cultura poporului român" de pe teritoriul desp. Brad și tot sprijinitorii acestei instituțiuni sunt chemați la adunarea cercuală din 12 Iulie 1916 — la sf. Apostol Petru și Pavel — în biserica gr. or. rom. din Brad cu următoarea ordine de zi:

- 1. Participarea la serviciul divin cu parastas pentru feteții Ioan Rusu și soția sa Ecaterina în biserica din Brad. 2. După parastas deschiderea adunării în biserica apoi raportul comitetului. 3. Raportul casierului și darea absolutorului. 4. Stabilirea bugetului anual. 5. Inscriverea de membri noi. 6. Alegerea directorului despărțământului și a comitetului cercual pe un nou perioad de 3 ani. 7. Alegerea a 3 membri pentru verificarea procesului verbal și închiderea adunării.

La 4 d. a. în același zi se va da un festival în sala gimnaziului din Brad

în memoria feteții Ioan Rusu și soția sa Ecaterina întemeietorii fundațiunii "Ioan Rusu".

Brad, 4 Iunie n. 1916.

Direcțiunea desp. Brad al "Asociațiunii".

Dr. I. Radu direct. desp. Dr. T. Suctu secretar.

Bibliografie.

Au apărut:

Raportul XXVII despre activitatea școlilor populare elementare susținute de comuna bisericească gr. or. română din Arad. Anul școlar 1915/16 Publicat prin Ioșif Moldovan director. Tiparul tipografiei diecezane gr. or. române Arad 1916

Atragem atențiunea asupra volumului: "In Constantinopol de Emil Tișcă. Prețul 2 cor. + 20 fl. porto. Se poate comanda la Institutul "Anca în Gherla (Szamosújvár).

Nr. 5 din revista religioasă populară "Calea Vieții" cu următorul cuprins:

Veniți să ne închinăm, de P. Leon I. Manu. — Maica Domnului. — Cătră Fecioara Maria, de Fr. Nichita G. Faru. — Mănăstirea Prilopului, de păr. Augustin Pop. — Primăverea (poesie) de Ștefan Câmpeanu. — Tinerea sărbătorilor, de George M. Păneanu. — Sufărînțele te curătească și te întorc la Dumnezeu, de Dr. Paul Laura protopop. — Primăstene Stăpâne (poesie) de Nicu Fluor. — Viers funebrale, de Robinson. — Tălcuirea sărbătorilor noastre, de Preotul George M. Păneanu. — Proverbe și învățături, culese de C. Manu. — Poșta Redacției, Redacția și administrația Dr. N. Brânzeu, Vulkán (Hunyad m.) Abonament anual 3 cor. un număr 30 bani.

Nr. 5, Anul I. din revista lunară "Muzică" cu următorul cuprins: Modificările dela Atena. Maxilian Costin. — Formele muzicale. Marcel Botez. — Orchestra. Mircea Dem. Rădulescu. Catedra suprimată dela Conservator. C. — Originile muzicii. I. J. Rousseau. — Amintiri despre Beethoven. Grillparzer. — Saloanele de muzică. Pan. Cugetări. Cântecul privilegietarilor. Eudard Caudella. Impresii de critică de D. Cuculin, Mișcarea muzicală. Em. Comae. — Correspondență din Paris și Berlin. Necrologie. Max Reger. Granados. Statutele soc. "Amicii Muzicii". — Exemplarul 1 leu. Redacția și adm. Bururești Calea Griviței 10.

"Revista Teologică", anul X. 1 Aprilie—15 Aprilie. Nr. 7-8 cu următorul cuprins:

Iubitor de biserică: Recrutarea clerului nostru înalt. Ilie Boleușă; Rezultatele certelor lăuntrice din Biserica. Dr. I. Broșu; Să ne rugăm Ioan Handa; Cuvântare pentru timp de război. N. B.; Pilde și asemănări: Legea și evanghelia. Cum poți s'ajunge fericit? Esouf; Fie vola tal Te rogî tu? O predică scurtă. N. Colan; Mișcarea literară: Școala modernă și religinea la noi. Drumul crucii. Povestire de Paști. Un capitol din monografia Săliștei. Isovoarele biblice ale simbolului credinței. Cronică: Articolul prim. † Romul Furdutiu. Sinoadele bisericii noastre. Sinodul eparhiei Caransebeșului. Alte două orfelnate românești. M. reșalul Mackensen și mama sa.

"Elemente de pedagogie" de Dr. A. Ișan profesor. Suceava 1914. Editura Soc. "Școala Română". Manualul acesta e merit pentru elevii din școala normală și merită să fie recomandat publicului doritor de o astfel de lectură. Sunt atât de puține publicațiile de felul acesta în limba noastră, și d-l prof. Ișan, care se bucură de o frumoasă teorie în cercurile pedagogice române și de streine, s'a răzgândit un merit mai mult prin publicarea acestui manual, lucrat după principiele cele mai nouă psihopedagogice. — Prețul broșat 1.60 cor., legat 2.20 cor.

"Revista copiilor și a tineretii" Nr. 8, anul IV, cu următorul bogat cuprins: Prolog la sezoatoarea cercet. șilor de Gh. D. Mugur. — Aventuriile unui ursuleț, de D-na X. — Cântec (poesie) de V. Cîcbanu. — Capcana, de I. C. Vișarion. — Pagini ilustrate, de C. I. Colac. — Săculețul cu pov. și, de Nestor Urechiu. — Fluviul (poesie), de V. N. Culae. — Pentru dornici de corespondență la reviste, de Direcția. — Rubrica flat-lică, de L. H. Luceanu. — Hazuri. — Poșta redacției. — Abonamentul anual cu preț: lei 6 — (Ediția de lux lei 10. —). — Pe 6 Iunie lei 3.50. Pe 3 Iunie lei 2. — Redacția și Administrația: Str. Enăchită Vacărescu 8 bis, București.

Prepresar: Tip. A. Muresianu: Branice & Comp. Redactor resp. respabil: Iosif Lacua

Publicațiune refer toare la vânzarea lemnelor de foc pentru locușorii orașului Brassó conform concludusului luat de magistratul orașenesc sub Nru 9637/916. A, Lemne de pe jos pînă la grosimea de 5%. B, Lemne uscate de pe jos pînă la grosimea de 6-15%, se vor vinde cu caru sau cu cronla. C Lemne de foc verzi se vor vinde după tarifi; I cu caru.

Aviz din Fiume! Din lipsa de Cafea, cu începutul lunii Iulie a. c. voui sista expedițiunile. În Maiu nu am urcat prețurile și tot cu prețul vechiu o vând și acuma, cu toate că s'a scumpit cu cel puțin 1 coroană la 1 kg. deci perd la ea. Bunul Dumnezeu, după o luptă și încordare de nervi de peste 10 ani, mi a ajutat să-i asigur viitorul firmei, ceace în primul rând îi pot mulțumi On. Public sprijinitor; deci se cuvine acuma să-i aduc și eu acest sacrificiu de recunoștință. Ofer deci: Cafea fină. Pe luna Iunie Nr. 9 Cuba bună 1 kgr. 12-K > 12 Cuba foarte fină 1 > 1250K > 16 Cuba specialitate 1 > 13-K > 106 Mîxtură Victoria 1 > 13-K 1 kgr. Tea rusească 20 Kor. (între Cafea se poate trimite și 1/3 kgr. Tea). 5 kilograme se expediază franco și vămii prin rambursă postală. Mai puțin ca 5 kgr. nu se expediază. În cazul că din numărul ce scriși nu se va mai afla o pot schimba cu alta? După finirea războiului, proiectoz și deschiderea unei filiale (sucursală) în centrul românilor, despre ce voui face cunoscut la timpul său și în coloanele acestui prețuit ziar. Din 15 Iulie a. c. Vă rog ca ori și ce scrisoare să mi se adreseze la: Hunyad-Dobra, unde și în absența mea o vor primi părinții mei. Rugându-mă de prețitul sprijin și recomandare și pe luna aceea, sum F. A. Degan comerciant de Cafea și Tea în 1-10 Fiume. (Postafiok 163).

Femei române! Radicală revoluțiã în grijele casei! Spălatul rufelor fără săpun, fără leșie! Lemnele scumpe, cărbunii scumpi, săpunul esorbitant scump, timpul scump, adică totul, ce face cheltueli și osteneți cu spălatul rufelor, cruțați, chivernisiți cu: "Lavosin". "Lavosin"ul e cel mai recent, victorios, nevătămător preparam pentru spălatul rufelor. "Lavosinul e garantat liber de clor. Cu "Lavosin" se spală rufeale alb scilpitor fără foc sau numai cu apă lină (adică datia căldușoară, dară nici decum aldă), fără osteneală: cetți și urmați instrucțiunea!). "Lavosinul" cruță rufeale (nu se mai rape așa curând, că "Lavosinul" nu conține clor, care, cum se știe, mănăncă, prăpădește rufeale în scurt timp, făcându-le sdrențe. "Lavosinul" desinfectează rufeale și le dă și miros plăcut. 1 1/4 kgr. "Lavosin" are puterea de spălat dela 3 kilograme de cel mai bun săpun (zis de sămbure, nemțește kernseife). 1 dosă "Lavosin" costă numai 1 cor. 85 fl. și ajunge pentru spălatul rufelor din 2 săptămâni dela 6 persoane!!! La fiecare dosă se dă în limba română instrucțiune tipărită despre modul cum să întrebuințăm "Lavosinul". "Lavosinul" e eminent pentru oteluri, spitaturi, sanatorii, internate, așiluri de săraci, casărmi, mănăstiri, spălătorii, băi etc. Cu "Lavosin" se pot curăți și vase de lemn, podine, trepte (scări), ganguri etc. Noua fabrică "Lavosin" în Viena Kuhnner și fili Singura vânzare pentru Transilvania: Hermina Niemandz născ. de Benkner. Brașov (Brassó) Târgul cailor Nr. 28. (Pentru câteva comitate transilvănene încă libere primesc reprezentanți solvenți).

„Cassa de Păstrare”, societate pe acții în Sarkaicza (Șercăița).

Convocare.

Domni acționari ai institutului „Cassa de Păstrare” societate pe acții în Sarkaicza (Șercăița) se invită la

a V-a adunare generală ordinară

care se va ține în Șercăița, Duminecă în 25 Iunie st. n. 1916 la 2 oare p. m. în localul institutului.

Obiectele de pertractat sunt :

1. Alegerea a doi acționari pentru verificarea protocolului.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere despre activitatea societății pe anul 1915.
3. Prezentarea bilanțului încheiat cu 31 Decembrie 1915.
4. Darea absoluturului direcțiunii și comitetului de supraveghere.
5. Distribuirea profitului curat.
6. Alegerea comitetului de supraveghere pe un nou period de 3 ani.
7. Propunerea direcțiunii referitor la înființarea postului de director executiv.
8. Statorirea marcelor de prezență pentru direcțiune și comitetul de supraveghere pe viitor.

Direcțiunea.

Conform statutelor domni acționari, cari doresc a lua parte și a avea vot decisiv la adunare, au să depună acțiunile la cassa institutului înainte de începerea ședinței.

Meghívó.

A „Sarkaiczai takarékpénztár” részvénytársaság Sarkaiczán folyó 1916 évi Iunius hó 25-én d. u. 2 orakor az intézet helyiségében megtartandó

V-ik rendes közgyűlésre

melyre a részvényes urak tisztelettel meghívotnak

A közgyűlés tárgyai a következők.

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére való két bizalmi férfi megválasztása
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság az 1915 üzleti évről jelentése
3. Az 1915 december 31-án lezárt mérleg előterjesztése.
4. A felmetvény megadása az igazgatóság és felügyelőbizottság részére.
5. Az 1915 évi tiszta nyereség felosztásának a megálapítása.
6. A felügyelő bizottságnak 3 évi időtartamra való megválasztása.
7. Az igazgatóság indítványa a vezér igazgatói állás szervezése iránt.
8. Az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a jelenléti díjak megálapítása.

Az igazgatóság.

A részvények a közgyűlés megkezdése előtt az intézet pénztárába letendőek lévén, erre részvényesek felkértenek.

Contul bilanț cu 31 Decembrie 1915 --- Mérleg számla 1915 decem. hó 31-én.

Activa	Vagyon	Pasiva	Teher.
1. Cassa în număr — Pénztári készlet	6182.09	1. Capitul social — Alaptőke	30000.—
2. Cambii escontate — Lézámitolt váltók	198915.08	2. Fond de rezervă — Tartalék alap	5820.08
3. Efecte — Érték papir	2197.50	3. Depuneri — Betéték	45465.08
4. Mobiliar — Felszerelés	319.15	4. Cont-curent — Folyó számla	27027.06
5. Bon de interese anticipate la reescont — Átmeneti vissz- leszámitolási kam.	1756.27	5. Reescont — Visszleszámitolás	104263.—
6. Diversi debitori — Különféle adosok	1474.84	6. Dividende neridicate — Fel nem vét osztalék	108.—
7. Cont-curent — Folyó számla	155.84	7. Interese transitori anticipate — Előlegezett átmeneti kamatok	803.22
8. Interese restante — Hátralékos kamatok	5677.60	8. Profit curat — Tiszta nyereség	3191.98
	216678.37		216678.37

Contul profit și pierdere --- Nyereség és veszteség számla.

Spese.	Kiadások.	Venite	Bevételek
1. Interese după depuneri rid.—Felvett betéti kamat 20.96 Interese după depuneri capit. — Tokesített betéti kamat.	1439.32	1. Interese și proviziuni — Kamatok és jutalékok.	20731.33
2. Interese de reescont și cont-curent — Visszleszámitolási és folyószámla kam.	12279.48		
3. Spese, salare, chirie, porto și marce de prez — Költség, fizetések, házbér, porto, költ. stb.	1897.74		
4. Contribuțiuni — Egyenes és pótdadó	1701.85		
5. Amortizare de mobiliar. — Felszerelés törlesztése.	200.—		
6. Profit curat — Tiszta nyereség	3191.98		
	20731.33		20731.33

Șercăița în 31 Decembrie 1915 — Sarkaicza 1915 évi december hó 31. én.

Ioan Bărbat m. p.
cassar-pénztárnok.

Pentru contabilitate: Petru Bărbat m. p.
könyvelő.

Direcțiunea. --- Az igazgatóság.

Petru Bărbat, m. p.
preș. dir. E.nök.

Nicolau N. Bărbat m. p.

Ioan G. Bărbat, m. p.

Alexe Bărbat m. p.

George Sdrăilă m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghere am cenzurat contul prezentat și l'am aprobat. — Alulirott felügyelő bizottság megvizsgálta jelen számlát és helyesnek találta.

Ioan Bărbat m. p.
președinte-elnök.

Leonte Dogariu m. p.

Teodose Ciocan m. p.

George Bărbat m. p.

Alexe Șerbanuția m. p.

Avis.

Am onoarea a aduce la cunoștința Onor. dame că am strămutat
Magazinul cu Corsete
din Budapesta la Brașov.

Comande pentru tot felul de corsete, legături de stomac se exe cută cu acurateț și prompt.

De o cercetare numeroasă se roagă
Fejér Iakabné
Strada porții 36.

De vânzare.

O pădure cu copaci de brad și de fag dela 50 jugare în sus din Dejani Comitatul Făgărașului.
Informații se pot lua dela Mailat Peter în Deszani.
3-3.

Subscrisa se recomandă, ca mijlocitoare la cumpărarea și vânzarea de Case, pământuri, Vile, grădini, precum și prăvăli și locuințe. Serviciu real.

Marie Friedmann
Șirul livadei Nr. 2 Tel. 45.

Avis.

Făț de prețurile exorbitante ale vitelor și de marea scădere a numărului lor se impune tuturor conducătorilor poporului (preoți, învățători, primari, notari, dirigenți ai băncilor și cooperativelor) o muncă intensivă cel puțin pentru 8-10 ani d'aci înainte.

Le atragem deci atențiunea asupra celor mai bune opuri de zootehnie scrise în limba română, datorite profesorului Dr. G. Maior.
Vol. III Zootehnia generală

și specială a vitelor cornute și oilor, lănăria și lăptăria... costă 8 cor.

Vol. V Ipologia și cultura cailor ...costă 5 cor.

Vol. VI. Creșterea, utilizarea și îngrășarea porcilor costă 3 cor.

Se pot comanda dela librăriile W. Krafft Sibiu și N. Ciurcu Brașov.

Acum este daltfel timpul cel mai potrivit pentru a se ținea conferințe din domeniul zootehnic.

X.

ABONAȚI GAZETA TRANSILVANIEI.

Nr. 632/916.

Vânzare de pădure.

Comuna Sztrugár (comit. Szeben) în urma concesiunii comisiunii administrative Nr. 309/916, vinde prin licitațiune publică pădurea de fag de prima calitate din „Dosul Tavoiului” de pe un teritoriu de 30 jug. catast. în cantitate de 6300 m². folosibilă ca lemn de foc și de lucru.

Pădurea se află în nemijlocită apropiere de comună (1 un km.) ear de stațiunea Alvincz sau Szászsebes 17-18 km. depărtare.

Licitațiunea verbală publică împreună și cu oferte închise se va ține în 2 Iulie 1916 la 10 oare a. m. în cancelaria comună din Sztrugár.

Prețul de strigare 23500 kor.
Vadiul 10% . . . 2350 kor.

Ofertele închise și în regulă se primesc până la începerea licitațiunii verbale, se resping însă ofertele defectuoase sau intrate după începerea licitațiunii, precum și plus ofertele ulterioare.

Condițiunile de licitare și de contract stau spre vedere publică în cancelaria comună din Sztrugár precum și la oficiul silvanal cercual din Szászsebes în oarele oficioase.

Sztrugár la 26 Mai 1916.

2-2. Primăria comună.

De vânzare.

Se află: uși de stejar cu rolete, ferestri și o roată de car.

Tot acolo de închiriat imediat sau dela Sân Mihai o locuință spre stradă.

Informații se pot lua Strada Căpitlanului Nr. 62 a.

2-3

De închiriat.

O locuință în etajul al II-lea constatătoare din 5 odăi, bucatărie, pod, pivniță în casele bisericești române gr. or. din târgul grăului Nr. 5.

Informații se pot lua dela episcopopia bisericești 4-6

În arândă se dă

pe Câmpie, în nemijlocită apropiere de calea ferată, în comitatul Clujului, pe teritoriul comunei Nagy Nyulas (Milașul mare) o proprietate de 300 jugăre catastrale constatătoare din pământ arător de I-a clasă, livezi și locuri de fânăț măiestrit.

În caz de lipsă se pot preda — după învoială — și recvizitele de economie, cară și pluguri.

Pe moșie se află o locuință constatătoare din 5 odăi; odăi pentru servitorime și edificile corăspunzătoare economice. Proprietatea se poate lua în primire oricând, începând cu 1 Septembrie a. c.

Informațiuni se pot lua dela proprietarul Szörtsey Gábor, în Nagynyulas (Oficiu de poștă și telegraf, precum și gară se află în loc). 4-6

De închiriat.

un atelier de lăcătuș cu toate unștele și mașinile trebuincioase.

A se întreba la d-na

María E. Precup

Brașov, Strada Castelului Nr 28 5-5

Avis.

Un tânăr absolvent de școala comercială și liber de miliție, caută un post de practicant la o bancă românească.

1-2